

Załącznik do Uchwały nr 212/4295/20
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 20 października 2020 r.

Tabela wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego *Ewaluacja realizacji zasad horyzontalnych przyjętych w ramach RPO WP 2014-2020*

Instytucja zlecająca badanie: Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
1.	Zarówno beneficjenci, jak i przedstawiciele instytucji systemu realizacji Programu cechują się zróżnicowanym poziomem wiedzy w zakresie stosowania zasad horyzontalnych. Część spośród beneficjentów wdraża projekty we wzorcowy sposób uwzględniając zasady horyzontalne, w części natomiast obserwuje się duże braki w zakresie możliwości uwzględnienia tych zasad (s. 79, 83).	Zaleca się kontynuację wsparcia szkoleniowego kierowanego do przedstawicieli beneficjentów i wnioskodawców. W ramach szkoleń należy położyć duży nacisk na komponent dotyczący zasad horyzontalnych i ich praktycznej realizacji. Wnioskodawcy i beneficjenci posiadają wiedzę dotyczącą konieczności uwzględniania zasad horyzontalnych we wnioskach o dofinansowanie, nie posiadają jednak umiejętności dostosowania sposobu	IZ RPO WP 2021-2027 IP RPO WP 2021-2027 DPI, DWP, IP RPO WP 2021-2027 – w zakresie zgłaszania zapotrzebowania na szkolenia dla wnioskodawców i beneficjentów, przeprowadzenia spotkań informacyjnych DPG – w zakresie realizacji szkoleń dla wnioskodawców i beneficjentów,	Należy zaplanować działania szkoleniowe (również w formie webinarów) z zakresu zasad horyzontalnych i ich praktycznej realizacji, które będą prowadzone przez cały okres trwania perspektywy finansowej 2021-2027. Działania te powinny być realizowane stosownie do terminów przeprowadzanych naborów wniosków o dofinansowanie. Powinny być skierowane zarówno do wnioskodawców, jak i do beneficjentów. Tematykę objętą rekomendacją należy podejmować również w ramach innych szkoleń i spotkań informacyjnych, nie dotyczących bezpośrednio zasad horyzontalnych. Podjęcie takich działań	31.12. 2022 r.	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
		wdrożenia zasad do specyfiki projektu. Zaleca się ponadto podjęcie działań szkoleniowych skierowanych do pracowników instytucji, które pozwolą na pogłębienie wiedzy z zakresu zasad horyzontalnych i umożliwią skonstruowanie przyszłego Programu Operacyjnego w sposób maksymalnie uwzględniający zasady horyzontalne (s. 79-80, 84-85).	DOR, IP RPO WP 2021-2027 – w zakresie przeprowadzenia szkoleń dla pracowników systemu realizacji	pozwołyby na uzyskanie wyższej jakości wniosków o dofinansowanie. W przypadku przedstawicieli instytucji systemu realizacji Programu (IZ, IP) zalecane jest zorganizowanie szkoleń z zakresu wdrażania zasad horyzontalnych przez przedstawicieli organizacji zajmujących się taką problematyką. Jak ukazały badania jakościowe z przedstawicielami instytucji zarządzającej oraz instytucji pośredniczących RPO WP 2014-2020 – dopiero takie szkolenia pozwalają na pogłębienie wiedzy przedstawicieli instytucji. Szkoleniami powinni być objęci pracownicy odpowiedzialni za różne etapy realizacji Programu, co pozwoli na doskonalenie sposobu uwzględniania zasad horyzontalnych w całym Programie – na wszystkich jego etapach.		
	Klasa rekomendacji	Rekomendacja programowa		Podklasa rekomendacji	Rekomendacja operacyjna	
	Obszar tematyczny	Polityki horyzontalne		Program operacyjny	RPO WP 2014-2020	
	Bazowy status rekomendacji	Rekomendacja zatwierdzona w całości				

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
2.	<p>Zasada równości szans kobiet i mężczyzn jest niewłaściwie rozumiana przez beneficjentów oraz przedstawicieli instytucji systemu wdrażania. Postrzega się ją jako taki sam udział kobiet, jak i mężczyzn, bez uwzględnienia specyfiki środowiska tematycznego, którego dotyczy projekt. Powoduje to trudności związane m.in. z ryzykiem nieosiągnięcia wskaźników z uwagi na nierealny – niekorespondujący z realiami – odsetek jednej płci wśród uczestników projektów (s. 83).</p>	<p>Zaleca się opracowanie katalogu typów projektów, w których wpływ na poszczególne zasady horyzontalne, w tym również na zasadę równości szans kobiet i mężczyzn, jest bezdyskusyjny i które nie wymagają dalszych uzasadnień. W przypadku pozostałych typów projektów zaleca się utrzymanie dotychczasowych rozwiązań, pozwalających na ocenę spełniania zasady horyzontalnej poprzez opis dokonywany przez wnioskodawcę (s. 83).</p>	<p>IZ RPO WP 2021-2027</p>	<p>W trakcie tworzenia dokumentów programowych dla przyszłego okresu finansowania (2021-2027) zaleca się sporządzenie katalogu typów projektów, które odwołują się w dużym stopniu do zasady równości szans kobiet i mężczyzn. Pod uwagę w tym zakresie można wziąć np. wskaźniki, które w sposób bezpośredni będą się odwoływać do poszczególnych zasad. Projekty w ramach tych typów projektów nie wymagałyby dodatkowych uzasadnień, jeśli chodzi o wpisywanie się w poszczególne zasady horyzontalne. Działanie takie byłoby również elementem wprowadzania uproszczeń administracyjnych dla beneficjenta.</p>	-	<p>Każdy projekt współfinansowany z EFRR czy EFS musi spełniać zasady horyzontalne, w tym zasadę równości szans kobiet i mężczyzn. W odniesieniu do projektów infrastrukturalnych współfinansowanych z EFRR (z uwagi na konieczność indywidualnego podejścia do każdego takiego projektu) zasadne jest utrzymanie dotychczasowych rozwiązań, pozwalających na ocenę spełniania zasady horyzontalnej poprzez opis dokonywany przez wnioskodawcę. Jednocześnie należy podkreślić, iż w przypadku projektów infrastrukturalnych co do zasady nie występują wskaźniki monitorowane w podziale na M/K. W zasadzie jedynym wskaźnikiem monitorowanym na poziomie projektów z EFRR jest wskaźnik pn. <i>Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8)</i>.</p>

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
						<p>Poza powyższym, stworzenie zamkniętego katalogu typów projektów, które odwołują się w dużym stopniu do zasady równości szans kobiet i mężczyzn wydaje się problematyczne ponieważ w zakresie jednego typu projektu mogą być realizowane projekty o szerokim zakresie rzeczowym, co wymaga indywidualnej oceny na etapie wyboru.</p> <p>W przypadku EFS niemożliwe jest stworzenie takiego katalogu. Wszystkie typy projektów powinny spełniać zasady horyzontalne i grupowanie ich ze względu na sztucznie stworzone rangi dotyczące większego lub mniejszego odwołania się do zasad horyzontalnych jest niezasadne.</p>
	Klasa rekomendacji	Rekomendacja programowa		Podklasa rekomendacji	Rekomendacja operacyjna	
	Obszar tematyczny	Polityki horyzontalne		Program operacyjny	RPO WP 2014-2020	
	Bazowy status rekomendacji	Rekomendacja odrzucona				

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
3.	<p>Obserwuje się wysoki odsetek przedsięwzięć neutralnych wobec zasady równości szans kobiet i mężczyzn wśród projektów wdrażanych ze środków EFRR. Analiza dokumentacji aplikacyjnej pozwala na stwierdzenie, że zapisy dotyczące sposobu uwzględniania zasady są nieadekwatne do projektów oraz stanowią powielenie treści zamieszczonych w dokumentach programowych (s. 50-53).</p>	<p>Zaleca się sporządzenie książki dobrych praktyk, ukazującej wzorcowe rozwiązania z zakresu wdrażania zasad horyzontalnych, przede wszystkim zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach projektów (s. 83).</p>	<p>IK UP 2021-2027</p>	<p>Zaleca się dokonanie analizy dobrych praktyk w ramach wdrażanych projektów. Dobre praktyki powinny obejmować tematykę zasad horyzontalnych. Następnie dobre praktyki należałoby umieścić w publikacji (księżde dobrych praktyk). Działanie takie pozwoliłoby na promocję projektów oraz Programu, a także pozwoliłoby na zainspirowanie przyszłych wnioskodawców do wdrożenia zasad horyzontalnych w ramach planowanych przez nich projektów.</p>	<p>31.12. 2021 r. (zależnie od tempa ustaleń Programów z KE)</p>	<p>Rekomendacja, w związku z przyznaną jej klasą rekomendacji horyzontalnej zostanie przekazana do KJE celem dalszego procedowania, zgodnie z założeniami <i>Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020</i>.</p>
	Klasa rekomendacji	Rekomendacja horyzontalna		Podklasa rekomendacji	Rekomendacja strategiczna	
	Obszar tematyczny	Polityki horyzontalne		Program operacyjny	Więcej niż 1 Program	
	Bazowy status rekomendacji	-				
4.	<p>Grupa Sterująca Ewaluacją jako gremium partnerskie cieszy się niewielkim zainteresowaniem ze strony partnerów spoza administracji publicznej. Przekłada się to na efekty jej działania. Funkcjonowanie</p>	<p>Zaleca się zmianę przyjętej formuły realizacji zasady partnerstwa na etapie ewaluacji. Zaleca się, by w ramach przyszłej perspektywy nie powoływać Grupy Sterującej Ewaluacją (o ile nie będzie to</p>	<p>IZ RPO WP 2021-2027 (DRP)</p>	<p>Zaleca się, by w ramach przyszłej perspektywy finansowej nie powoływać Grupy Sterującej Ewaluacją. Zmniejszy to obciążenie Instytucji Zarządzającej, która obecnie odpowiada za obsługę prac Grupy. W przypadku zaistnienia takiej potrzeby należy skorzystać z pomocy</p>	<p>31.12. 2022 r.</p>	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	gremium powoduje również zaangażowanie przedstawicieli Instytucji Zarządzającej, które wobec niewielkiego wpływu działalności Grupy na proces ewaluacji należy uznać za nieadekwatny (s. 72).	gremium obligatoryjne). Należałoby zaangażować partnerów spoza administracji publicznej (np. partnerów społeczno-gospodarczych, środowisko akademickie itp.) w formule ekspertów bądź członków grup (zespołów) zadaniowych powoływanych <i>ad hoc</i> , w zależności od potrzeb (s. 101-102).		ekspertkiej lub z grup (zespołów) zadaniowych powoływanych <i>ad hoc</i> . Na cel ten należy zabezpieczyć środki w ramach pomocy technicznej na przyszłą perspektywę finansową celem wynagrodzenia ekspertów bądź członków grup (zespołów) zadaniowych. Rozwiązanie takie powinno sprzyjać lepszym efektom, bowiem w ramach danego tematu skupione zostanie grono ekspertów zainteresowanych tematyką (np. zasadami horyzontalnymi, innowacyjnością itp.), które w optymalny sposób odnie się do analizowanej problematyki, koncentrując się na przedmiocie badania. Sposób wdrożenia rekomendacji uzależniony jest od przyjętych rozwiązań dotyczących m.in. organizacji procesu ewaluacji w ramach przyszłej perspektywy finansowej.		
	Klasa rekomendacji	Rekomendacja programowa		Podklasa rekomendacji	Rekomendacja operacyjna	
	Obszar tematyczny	Polityki horyzontalne		Program operacyjny	RPO WP 2014-2020	
	Bazowy status	Rekomendacja zatwierdzona w całości				

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
	rekomendacji					
5.	<p>Przedstawiciele ekspertów zasiadający w Komisji Oceny Projektów wykazali się niewielkim zakresem wiedzy w dziedzinie zasad horyzontalnych. Niewielki zakres wiedzy wśród ekspertów oceniających wnioski o dofinansowanie nie gwarantuje właściwej oceny zasad horyzontalnych w projektach (s. 44).</p>	<p>Zaleca się położenie większego akcentu na poziom wiedzy, jakim powinni charakteryzować się kandydaci na ekspertów oceniających wnioski. Pozwoli to na zaangażowanie do oceny wniosków o dofinansowanie ekspertów, którzy będą posiadali relatywnie duży poziom wiedzy niezbędnej do oceny wniosków, również w zakresie zasad horyzontalnych (s. 45-46).</p>	<p>IZ RPO WP 2021-2027 (DRP, DPG)</p>	<p>Kandydaci na ekspertów są osobami posiadającymi bardzo wąską, specjalistyczną wiedzę, zatem nie należy wymagać od nich, że będą posiadali wiedzę z zakresu zasad horyzontalnych bez zapewnienia im możliwości ku temu, by tę wiedzę zdobyli. Wdrożenie zalecenia powinno nastąpić zatem poprzez organizację szkolenia z zakresu zasad horyzontalnych dla osób wpisanych na wykaz kandydatów na ekspertów. Szkolenie takie powinno być zorganizowane na początku perspektywy finansowej, po zorganizowaniu naboru na kandydatów na ekspertów. Z uwagi na to, że osoby znajdujące się na wykazach często pochodzą z różnych części Polski zasadne jest, by szkolenie miało formę webinarium bądź by było zorganizowane w postaci samokształcenia (np. poprzez przekazanie materiałów edukacyjnych ekspertom – w tym przypadku należałoby jednak sporządzić odpowiednie materiały, dostosowane do specyfiki Programu oraz oczekiwań,</p>	<p>31.12. 2022 r.</p>	

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
				<p>jakie powinni spełnić w tym zakresie kandydaci na ekspertów; zadaniem tym powinna zająć się Instytucja Zarządzająca).</p> <p>W przypadku podjęcia przez instytucje realizujące Program decyzji o rozszerzeniu wykazu kandydatów na ekspertów w trakcie trwania perspektywy finansowej, należy zapewnić nowo wpisanym na wykaz kandydatom na ekspertów – zależnie od przyjętej formuły- możliwości uczestnictwa w szkoleniu tematycznym bądź przekazanie im materiałów edukacyjnych.</p> <p>Alternatywą może być wyłonienie odrębnej grupy ekspertów, która nie zajmowałaby się standardową oceną wniosków pod kątem ich zgodności z zasadami horyzontalnymi, ale procedowałaby w szczególnie skomplikowanych sprawach, np. w przypadku wykrycia nieprawidłowości w czasie kontroli lub w sprawach spornych – stanowiłoby to element rozszerzonego wsparcia eksperckiego, rekomendowanego do wdrożenia jako zmieniającego formułę realizacji zasady</p>		

Lp.	Treść wniosku	Treść rekomendacji	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia (kwartał)	Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części
				partnerstwa w ramach GSE. Ostateczny sposób oraz termin wdrożenia rekomendacji uzależniony będzie od rozwiązań, które zostaną przyjęte na gruncie systemu realizacji RPO WP 2021-2027, w szczególności od przypisanej ekspertom roli oraz zadań.		
	Klasa rekomendacji	Rekomendacja programowa		Podklasa rekomendacji	Rekomendacja operacyjna	
	Obszar tematyczny	Polityki horyzontalne		Program operacyjny	RPO WP 2014-2020	
	Bazowy status rekomendacji	Rekomendacja zatwierdzona w całości				

WYJAŚNIENIA:

Treść wniosku: odniesienie do konkretnej części raportu stanowiącej uzasadnienie sformułowania danej rekomendacji z podaniem numeru strony, na której omówiono wniosek.

Treść rekomendacji: rekomendacja powinna być sformułowana możliwie konkretnie i szczegółowo. W jasny sposób powinna wskazywać co należy zmienić, aby osiągnąć pożądany efekt. Należy zrezygnować z rekomendacji ogólnikowych, ponieważ takie rekomendacje często nie dają się wdrożyć lub też ocena ich faktycznego stanu wdrożenia jest niemożliwa.

Adresat rekomendacji: każdorazowo należy określić precyzyjnie adresata lub adresatów rekomendacji. Należy pamiętać, że ta sama instytucja może pełnić różne funkcje w ramach procesu realizacji polityki spójności. W takim wypadku należy uściślić adresata do poziomu umożliwiającego poprawną identyfikację.

Sposób wdrożenia: opis, w jaki sposób należy wdrożyć rekomendację. Powinien szczegółowo wskazywać jakie działania należy podjąć, w jakim horyzoncie czasowym oraz wskazywać ewentualne koszty tej zmiany. Sposób wdrożenia może ulec zmianie w trakcie realizacji procesu.

Termin wdrożenia: powinien mieć formę daty dziennej odpowiadającej zakończeniu danego kwartału, czyli 31 marca, 30 czerwca, 30 września lub 31 grudnia danego roku.

Uzasadnienie odrzucenia rekomendacji/ wdrożenia w części: syntetyczne uzasadnienie podjętej decyzji.

Klasa rekomendacji: należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- Rekomendacja horyzontalna – dot. realizacji polityki spójności, wykraczająca poza jeden program operacyjny.
- Rekomendacja programowa – dot. tylko jednego programu operacyjnego.
- Rekomendacja pozasystemowa (zewnętrzna) – dot. instytucji lub obszarów zlokalizowanych poza systemem realizacji polityki spójności. Tego typu rekomendacje nie powinny być głównym produktem badania, niemniej jeśli w sposób istotny wpływają na realizację polityki spójności mogą być formułowane i przyjmowane do wdrażania. Rekomendacje tego typu zostaną udostępnione adresatom przez KJE.

Podklasa rekomendacji: w ramach klas rekomendacji horyzontalnej i programowej należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- Rekomendacja operacyjna – dot. kwestii wdrożeniowych programu/ów oraz usprawnień w tym zakresie.
- Rekomendacja strategiczna – dot. strategicznych kwestii w obszarze realizacji programu lub całej polityki spójności.

Obszar tematyczny: przyporządkowany wg następującej kategoryzacji: polityki horyzontalne, system realizacji polityki spójności, informacja i promocja, rozwój regionalny i lokalny, innowacyjność oraz badania i rozwój, społeczeństwo informacyjne, przedsiębiorczość, energetyka, środowisko, transport, edukacja, kultura, turystyka i rekreacja, zdrowie, rynek pracy, włączenie społeczne, sprawność administracji.

Program operacyjny: rekomendacja musi mieć przyporządkowany PO, którego dotyczy. Jeśli dotyczy więcej niż jednego programu, należy wpisać kategorię „więcej niż jeden program”, lub „nie dotyczy” w przypadku rekomendacji pozasystemowych.

Instytucja zlecająca badanie – należy stosować jednolite nazewnictwo według terminologii instytucjonalnej.

Status rekomendacji:

status bazowy: nadawany w momencie zatwierdzania kształtu tabeli rekomendacji; nie podlega zmianie;

należy wybrać jedną z poniższych opcji:

- Rekomendacja zatwierdzona w całości - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły,
- Rekomendacja zatwierdzona częściowo - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w części i działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły,
- Rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana) – rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe jeszcze trwają,

- Rekomendacja zatwierdzoną częściowo (realizowana)- rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w części i działania wdrożeniowe jeszcze trwają,
- Rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)– rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe już zakończono,
- Rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona) – rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia tylko w części i działania wdrożeniowe już zakończono,
- Rekomendacja odrzucona – rekomendacja, która została całkowicie odrzucona.